

Að fagna fjölbreytileikanum Fjölmenningarlegt skólastarf

Fríða B. Jónsdóttir

*Verkefnastjóri/ráðgjafi v. fjölmenningar
í leikskólum Reykjavíkur*

Reykjavíkurborg
Leikskólasvið

Leikskólar í Reykjavík

- 78 borgarreknir leikskólar
- 5700 börn í leikskólum Reykjavíkur
- 960 börn af erlendum uppruna
 - Tæp 18% allra barna
 - Börn af erlendum uppruna eru skv. skilgreiningu Leikskólasviðs þau börn sem eiga annað eða báða foreldra af erlendum uppruna

Lög og stefnur sem skólunum ber að hafa að leiðarljósi

- Lög og aðalnámskrá:
 - Leikskólinn er fyrir öll börn, óháð andlegu og líkamlegu atgervi, menningu eða trú.
- Fjölmeningarstefna Leikskóla Reykjavíkur
- Mannréttindastefna Reykjavíkur
- Barnasáttmálinn

Í hverju felst fjölmennningarlegt nám?

(*multicultural/intercultural education*) Stacey York ofl.

- Styrkleikur samfélagsins er fjölbreytni, það er í lagi að vera ólíkur öðrum
- Kennsla án fordóma, það er borin virðing fyrir öllum
- Viðhorf og væntingar kennara (að líta í eigin barm)
 - Eigin skoðanir og viðhorf endurspeglast í samskiptum við aðra, nemendur, foreldra og samstarfsfólk
 - Lítum við á fjölbreyttan barnahóp með ólíkan menningarbakgrunn sem verkefni og spennandi áskorun eða sem vandamál?
- Virðing, jákvæð samskipti og lausnarleit í kennslu er undirstaðan að góðu námsumhverfi

18.2.2010

Fríða B. Jón
Leikskól.

frida.b.jonsdottir@reykjavik.is

Fjölmenningarlegt nám frh.

- Börnin læra um heimamenningu hvers annars
- Samvinna og samkennd ríkir í barna- og foreldrahópnum
 - Nýtt barn í skólann
 - Skólasamfélagið
- Unnið er með ólík tungumál og ritmál
 - Foreldrar og börn hvött til að nota og virða móðurmál sitt
- Leikefni umhverfi barnanna sýnir fjölbreytni í allri sinni mynd
- Íslenska sem annað mál
 - Öll skynfæri
 - Ríkt málumhverfi
 - Félagatengsl
 - Allir kennarar eru íslenskukennarar

Fjölmennningarlegt skólastarf

- Fjölmennningarlegt starf = gott skólastarf
- Fjölmennningarleg hugmyndafræði og starfshættir stuðla að:
 - Aukinni víðsýni
 - Jafnrétti í víðum skilningi
 - Betri samvinna við foreldra
 - Betri skilningi starfsfólks á sjálfu sér, samstarfsfólki, börnum og foreldrum
 - Því að öll börnin í hópnum fái að njóta sín
 - Því að lögð sé áhersla á sérstöðu hvers og eins

Litið til reynslu annarra þjóða

- Nýleg rannsókn frá Evrópusambandinu “*Education and the integration of Migrant Children*”
 - Yfirlit yfir rannsóknir og verkefni, tillögur að úrbótum til að bæta námsárangur barna af erl. uppruna
 - Samfélag (*macro*) Skóli (*meso*) Einstaklingur (*micro*)
- Samfélag (macro system)
 - Vel skipulagt og gott skólakerfi hefur áhrif á tækifæri nemenda til náms síðar meir því þar er grunnurinn lagður. (Er skólinn fyrir alla?) Samfélagslegar áherslur, mannréttindi og jöfn tækifæri er fjárfesting sem hefur úrslitaáhrif.
- Skóli og einstaklingar
 - Skólamenning, námsgögn, kennsluaðferðir og námstækifæri
 - (sérfræðingar, d: Fellaskóli, Austurbæjarskóli, Lækjarskóli Háteigsskóli)
 - Samvinna við nemendur og foreldra
 - *Trú kennara á nemendur og góð tengsl á milli þeirra veita nemandanum aukin tækifæri til þess að ná árangri*

Hvaða viðhorf og væntingar höfum við til getu og færni barnsins?

- Sjáum við barnið sem barn sem kann og getur eða barn sem kann ekki og getur ekki?
 - Of litlar kröfur jafn slæmar eða verri en of miklar kröfur
 - Mikilvægt að líta á barnið sem hæfan einstakling sem fær þau skilaboð frá umhverfi sínu að það kunni og geti (*kennarinn sem fyrirmynd*)
 - Upplifir barnið sig sem einstakling sem á það skilið að vera viðurkenndur eða er upplifunin önnur?
- Tallis rannsóknin
 - Trú kennara á eigin getu minni ef þeir telja sig hafa mikið af nemendum með annað móðurmál en íslensku

Gott að hafa í huga þegar verið er að kenna og örva íslensku sem annað mál

- Allir bera ábyrgð á kennslu íslensku sem annars máls, ekki bara einhver sem kemur og vinnur með barninu í sérstakri málörvun
- Gott málumhverfi á íslensku og móðurmáli eflir málþroska barnsins á báðum tungumálum
- Vinnum með foreldrum að því að auka möguleika barna til þess að verða tvítyngd í stað þess að stuðla að málskiptum þeirra, minnum á mikilvægi móðurmáls 😊

Til umhugsunar fyrir framtíðina

- Efla upplýsingagjöf til foreldra, auka samvinnu við þá og þátttöku þeirra í skólastarfinu m.a. með:
 - Markvissri móttöku og gagnkvæmri aðlögun að skólastarfinu
 - http://www.rvk.is/Portaldata/1/Resources/menntasvid/handbok_april09.pdf
 - Fjölbreyttum leiðum til samskipta
 - Túlkaþjónusta
 - Orðalistar
 - Aðrir foreldrar, starfsfólk og nemendur sem tala sama tungumál.
 - Símatúlkun
 - Ljósmyndir, myndræn skilaboð
 - Myndrænar samskiptabækur
- Ráðgjöf, fræðsla og þjálfun standi skólunum stöðugt til boða
- Gott aðgengi að gagnaveitum fyrir kennara og foreldra
- Fjármagn v. barna af erlendum uppruna verði til staðar

Gagnlegir vefir

- www.allirmed.is
- www.leikskolar.is/nýir Íslendingar
- www.grunnskolar.is/nýir Íslendingar
- Fjölvaki www.fjolvaki.mcc.is

